**Ceza Bölümü 1999/28 E., 1999/25 K.**

- **ASKER VE SİVİL KİŞİLERİN MÜŞTEREKEN İŞLEDİKLERİ SUÇ**
- **IRZA GEÇME SUÇUNDAN BERAAT EDEN ASKER SANIK**
- **KAÇIRMA VE ZORLA ALIKOYMA SUÇU**

- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [ Madde 430 ]
- 1632 S. ASKERİ CEZA KANUNU [ Madde 152 ]

**"İçtihat Metni"**

OLAY : Sarıkamış 9.Tüm.Komutanlığı emrinde Er sanık V.B., izinde bulunduğu 1996 yılı yaz ayları içerisinde, önceden tanıştığı mağdure D.Ç.i Söke ovasına götürdüğü, burada zorla ırzına geçip kızlığını bozduğu ve alıkoyduğu, daha sonra diğer sivil kişi sanık M.K. ile tanıştırdığı ve birlikte aynı yere götürerek zorla mağdurenin ırzına geçtikleri ve alıkoydukları, aynı zaman içinde değişik tarihlerde ise sanıkların ayrı ayrı mağdure ile buluşarak rızası ile değişik yerlere götürüp ırzına geçtikleri ve alıkoydukları ileri sürülerek;

1- Sanık V.B.'nın eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 416/1, 80, 418/2, 430/son, 80.

2- Sanık M.K.'ün eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 416/1, 80, 430/ilk, 80. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları istemiyle Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 9.1.1998 gün ve E: 1998/22, K: 1998/1 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

Aydın 2. Ağır Ceza Mahkemesi: 25.2.1998 gün ve E: 1998/16, K: 1998/19 sayıyla;

1- Sanıklar hakkında reşit olmayan mağdureyi kaçırıp alıkoymak suçundan açılan kamu davasının tefrikine,

2- Sanıklar hakkında zorla ırza geçmek suçu yönünden açılan kamu davasının yargılaması askeri mahkemeye ait olduğundan mahkemenin görevsizliğine karar vermiştir.

AYDIN 2. AĞIR CEZA MAHKEMESİ: Bu defa 21.10.1998 gün ve E: 1998/77, K: 1998/187 sayıyla; sanıklar hakkında zorla ırza geçmek suçundan açılan kamu davasının askeri mahkemede derdest olup henüz karara bağlanmadığı, 353 sayılı Yasa'nın "Bağlı suçlar" başlığı altında düzenlenen 18. maddesinde "bir kimse birkaç suçtan sanık olur veya bir suçta ne sıfatla olursa olsun birkaç sanık bulunursa bağlılık varsayılır" hükmüne yer verilmiş olması karşısında yüklenen reşit olmayan mağdureyi kaçırıp alıkoymak suçundan da yargılama görevinin askeri mahkemeye ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

9. Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 17.11.1998 gün ve E: 1998/416, K: 1998/727 sayıyla; sanıklara yüklenen reşit olmayan kişinin zorla ırzına geçmek suçundan suçun maddi unsurlarıyla oluşmadığı nedeniyle sanıkların beraetine karar vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

9. PİYADE TÜMEN KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 28.4.1999 gün ve E: 1999/378, K: 1999/226 sayıyla; sanıklara yüklenen reşit olmayan kişinin zorla ırzına geçmek suçu ile alıkoyma suçu arasında 353 sayılı Yasa'nın 18. maddesine göre bağlılık bulunduğu açık ise de; zorla ırza geçmek suçundan sanıklar hakkında beraet kararı verilip kesinleştiğinden bu bağlılığın ortadan kalktığı ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesiyle Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 2. faslında yer alan Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" eylemlerini kapsamadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

Böylece, adli ve askeri yargı yerleri arasında 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde sanıklara yüklenen "alıkoyma" suçu yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya, 9. Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 16.6.1999 gün ve İ.9-99/788 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN, Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ'ın katılımlarıyla yapılan 8.11.1999 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Önder BAŞOĞUL'un davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ: 353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Asker kişi sanık Vedat Bağca ile sivil kişi sanık Murat Karagöz'e yüklenen reşit olmayan kişinin zorla ırzına geçmek, kızlığını bozmak ve alıkoymak suçları arasında her ne kadar "bağlılık" bulunmakta ise de; Türk Ceza Kanunu'nun 416. maddesine ilişkin suçları nedeniyle sanıklar hakkında verilen beraet kararının kesinleşmiş olması sonucunda, bu suç ile alıkoyma suçu arasında bağlantının kesildiği açıktır.

Ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 27.5.1991 gün ve 20877 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.3.1991 gün ve 1-1 sayılı İlke Kararında; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 1. faslında yer alan ırz ve iffete tecavüz fiillerinin cezalandırılmasına ilişkin hükümleri kapsadığı; 8. babın 2. faslında yer alan Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" eylemlerinin bu kapsamda bulunmadığı bu nedenle askeri suç sayılmayacağı gerekçesiyle asker kişilerin bu suça ilişkin davalarının çözümünde adli yargı

yerinin görevli olduğu kararlaştırılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, "reşit olmayan mağdureyi alıkoymak" suçu ile ilgili asker ve sivil kişi sanıklar hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Aydın 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın ADLİ YARGI yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Aydın 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 21.10.1998 günlü, E: 1998/77, K: 1998/187 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 8.11.1999 gününde kesin olarak OYBİRLİĞİ ile karar verildi.